

Gråmögel i höstoljeväxter

LI5-8450

Våren 2012 drabbades stora områden i framförallt norra Tyskland, Danmark och södra Sverige av starka angrepp av gråmögel (*Botrytis cinerea*). I angreppsområdet våren 2012 som för Sveriges del hade sin koncentration i sydvästra Skåne, från Trelleborg upp mot Helsingborg, fick vi under senkvintern mycket kraftig kyla på barmark. Höstrapsen fick skador i det för tillfället snöfria området. Skadorna bestod i sprickor i nedre delen av plantan med helt eller delvis avfrusna toppskott och tillväxtpunkter. Den efter några veckor efterföljande våta väderleken i mars var idealisk för gråmögel att växa till och angreppen blev starka och allmänt förekommande i området. Försöksserien indikerar att en tidig behandling med 0,5 Cantus och vid angrepp av gråmögel har varit lönsam våren 2012. Detta trots att inga nyinfektioner senare under säsongen noterades.

Skadorna våren 2012 kom att uttrycka sig i skador på stjälkbasen. Denna skada börjar så smått i en spricka och växer sig sedan runt stjälken för att till sist snärpa av den helt. Detta leder till att plantorna helt enkelt välter omkull och näringstransporten avbryts. Det fanns så klart en oro för vad ett så här tidigt angrepp skulle kunna medföra längre fram under säsongen. Skulle en andra våg av gråmögel kunna skada de plantor som för stunden inte hade sjukdomssymptom och ödelägga hela fält?

Angreppen i Tyskland som var 10–14 dagar före oss i utveckling såg hotande ut och rapporter därifrån talade om kraftiga skador i fält som började falla omkull. För stunden såg det ut som om behandling var nödvändig även i Sverige i kraftigt angripna fält. På initiativ av Svensk Raps placerades två försök ut tillsammans med Skåneförsöken, BASF (Cantus) och Syngenta (Amistar) i två angripna fält. Försöken behandlades så snart vädret tillät,

vilket blev den 20 april då rapsen var i DC 55–57. Ytterligare ett led med en Cantusbehandling fanns med i DC 63–65 för att försöka isolera behandlingseffekten mot gråmögel.

Försök gjordes också att gradera angrepp och behandlingseffekter av gråmögel men det visade sig omöjligt att kvantifiera dessa. Någon ökning i antalet angripna plantor mellan tiden för behandling och fram till slutgradering blev det inte heller vilket nog motsvarar den allmänna bilden i fält. Antal angripna plantor ökade aldrig under säsongen jämfört med hur läget var i början av april. Omkullvälta fält förekom inte heller även om enstaka omkullvälta plantor kunde observeras.

SKÖRD

Grundskördarna i de båda försöken som låg i Furulund och Marieholm var god, 5 100 kg respektive 4 610 kg. Inga andra svampangrepp av betydelse har förekommit. I medeltal ökade skörden med 110 kg rapsfrö efter en behandling med 1 liter Amistar och med 210 kg rapsfrö efter en behandling med 0,5 Cantus. Motsvarande Cantusbehandling i DC 63–65 gav en merskörd på 160 kg per hektar. Oljehalten påverkades inte.

EKONOMI

Försöken skördades den 3 augusti respektive den 28 juli. Oljehalten i den skördade varan låg på 51,3 % i av ts. Det motsvarar ett fröpris på 4,50 fritt Karlshamn. Lönsamhet i behandlingen mot gråmögel erhöles endast med Cantus beroende på den högre merskörden som uppnåts i båda försöken. Bäst netto, 380 kr per hektar erhöles, vid den tidiga behandlingen riktad mot gråmögel. Den kompletterande i DC 63–65 gav 148 kr per hektar.

Tabell 1. LI5 8450 Gråmögel i höstraps
Bekämpning av gråmögel i höstraps: Fröskörd, oljehalt och behandlingsnetto

				Furulund		Marieholm		Medel			
				Skörd 9 %	Råfett % ts	Skörd 9 %	Råfett % ts	Skörd 9 %	Råfett % ts	merskörd	Netto, kr
Obehandlat				5 100	52,0	4 610	50,4	4 855	51,2		
Amistar	1	l/ha	DC 55	5 250	52,3	4 680	50,6	4 965	51,5	110	-72
Cantus	0,5	kg/ha	DC 55	5 390	52,1	4 740	50,4	5 065	51,3	210	380
Cantus	0,5	kg/ha	DC 65	5 230	52,2	4 800	50,6	5 015	51,4	160	148

Rapspris 4,082 kr. Cantus 804 kr/kg, Amistar 404 kr/l. Körning 163 kr. 0 körskada DC 55-57, 1 % körskada DC 63-65